

Emedan då pensioner blifvit obehöfliga, hade lönen kunnat bestämmas högre – och lärareplatserna kommit att af aspiranterna betraktas såsom en öfvergångsbefattning, från hvilken de med en samlad besparing kunnat vända sig till något industrielt yrke. Såsom känt besörjes lärare- och lärarinnebefattningarne vid folkskolorne i Förenta Staterna ungefär på anförde sätt. Men man anser der folkskolan för hvad den är, en anstalt i hvilken den stora massan beredes tillfälle att inhemta vetandets elementer, icke för ett machineri till nationens *regenererande*, såsom åtskilliga Tyska pedagoger det förmena, och hvilket nu här i landet skall verka genom så klena medel, som de i seminarium inöfvade elever.

10

Och skulle underdånig hemställan i enlighet med Senatens ofvanstående beslut uppsättas samt jemte alla till ärendet hörande handlingar och det härvid förda protokoll till Hans Kejsrerliga Majestät insändas.

523 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 21.XII 1865

RA, A. Armfelts brevsamling

20

Högvälborne Herr Grefve.

Vördade skrifvelsen af den 16 dennes har jag haft äran mottaga.

Enligt Högvälborne Herr Grefvens deri yttrade vilja skola aflöningarne öfversändas i Ryska sedlar efter kurs.

I djupaste ödmjukhet vågar jag påkalla Herr Grefvens benägna uppmärksamhet och understöd för:

a) Kejsrerliga Senatens Allmänna Pleni underdåniga hemställan angående det mynt, hvori förbindelser, ingångna före den 13 November, skola liqvideras.

30

Den föreslagna Förordningen behöfves icke, för att afgöra, hvilket mynt som utgör lagligt betalningsmedel. Ty lagen är klar, så snart frågan kommer inför domstol. Vigten ligger derpå, att de exekutiva myndigheterna må få en bestämdt uttalad föreskrift sig till efterrättelse, för att kunna indrifva betalning, äfven om frågan sedan göres vid domstol anhängig. Ty eljest skola tusende processa, för att vinna uppskof. Bankerna och alla kassor skola eljest få anställa dussinta ombudsmän att föra talan inför domstolarne, alla instanser igenom.

b) Ekonomie-Departementets underdåniga hemställan om Biträdande-Direktör i Banken.

40

Att denna Direktör gör tjensteed och såsom ansvarig deltager i besluten, är nödvändigt vilkor. En endast pratande, ansvarslös rådgifvare behöfves icke.

Likaså är önskligt, att hans tillkallande beror af Ordföranden. Ty om Hans Kejsrerliga Majestät Nådigst bifaller Senatens framställning, att jag får deltaga i och leda Direktionens förhandlingar, så kan jag icke låta det bero af Direktionens beslut, om Biträdande Direktören skall tillkallas eller icke. Tvärtom önskar jag hans närvaro alltid vid sådana tillfällen.

50

Frågan gäller icke Direktionens handläggning af de löpande ärendena, utan fastställandet af principerna för förvaltningen och förslag till nödiga ändringar i Reglementet.

c) Allmänna Pleni underdåniga hemställan angående försäljning af bränvin, tillverkad före 1866.

Detta ärende är synnerligen brådskande. Redan i September stod det första gången på föredragningslistan. Dess historia är en bland de många om de oerhörda omgångar och svårigheter, som möta hvarje väckt förslag. Nu kommer afgörandet troligen för sent. Ty med nyårets ingång uppstår fråga, om sådant bränvin är konfiskabelt eller icke.

Åter har jag fallit besvärlig med en lång framställning. Ett löfte om bättring kan jag dock icke afgifva. Ty om jag icke får vända mig till Högvälborne Herr Grefvens understöd, måste jag lägga händerna i kors. Mig återstår endast att förnyadt anropa Herr Grefvens godhetsfulla öfverseende och försäkra om den oskrymtade Vördnad och tacksamhet, hvarmed jag har äran framhärda

Högvälborne Herr Grefvens
aldraödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors den 21 December 1865.

20 **524** *S. H. ANTELL – J. V. SNELLMAN 29.XII 1865*
HUB, JVS handskriftssamling

Gamle Vän och Broder!

Ursäktä välvilligt, att jag nu, på någon stund, går att taga Din nog arbetsdryga tid i anspråk.

Uti Fin(ans) Exp(editione)ns skrifvelse af den 13:de dennes, som den 27:de kom mig till handa, yttras bland annat: »hvad åter angår förslaget om bidrag af allmänna medel till underhjelpande af slöjd arbeten, har K(ejserliga) S(enate)n, på sätt Fin(ans) Exp(editione)ns till 30 Tit. i ämnet aflätne skrifvelse för den 9. sist(kidne) Augusti jemväl vid handen gifver, ansett behållningen af ofvanberörda sammanskottsmedel lämpligast bordt användas till forskotter för ifrågavarande arbeten så mycket mera som gifvarene å flera orter uttryckt sådan önskan i afseende å medlens användande; men som Tit. allaredan uppmanat vederbörande undsättningskomiteer att med sagde tillgångar upphandla korn i och för utsäde nästinstundande vår, har K(ejserliga) S(enate)n» *&c.* Det vill här af synas, som skulle K(ejserliga) S(enate)n ansett mig hafva velat använda »Nödhjelpsfonderne» i strid emot dess 40 meddelade föreskrift. Så är dock ingalunda fallet. Den af mig till församlingarne utfärdade uppmaningen att använda de ringa tillgångar, berörde fonder ännu disponera, enär största delen af dem utestår såsom lån inom kommunerne, grundar sig dels å det för förvaltningen af Nödhjelpsfonderna gällande reglemente, hvarest i § 10 mom(ent) 1 stadgas, att, under inträffande missväxt, tillgångarne skola användas till utlåning, utan ränta, åt jordägare för anskaffande af brödföda och utsäde, dels å församlingarnes uttalade önskan, att dessa fonder, så litet som möjligt, borde disponeras för slöjd eller andra icke produktiva arbeten, särdeles då kassorna ännu voro ringa, alldenstund man, 50 genom den erfarenhet här vunnits af slika arbetens organisation, befarade, att fonderne då snart nog komme att spolieras. Ty slöjdkunigheten är ännu här i sin linda och arbetsprodukterne derefter, usla och dåliga, så att ingen vill tillösa sig dem annorlunda, än med en spottpenning. – Också uttalade sig de ädle gåfvogifvarenes i tiden, önskan, i afseende å gåfvornes användande, i det syfte, att länets